

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Кафедра економічної теорії, інтелектуальної власності
та публічного управління**

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ТА ВИКОНАННЯ
КУРСОВИХ РОБІТ
З ДИСЦИПЛІНИ «МАКРОЕКОНОМІКА»
СТУДЕНТАМИ ОС «БАКАЛАВР»
СПЕЦІАЛЬНОСТІ
281 «ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ»**

Житомир – 2024

Методичні вказівки розробили:

к.е.н., професор Якобчук Валентина Павлівна;

к.е.н., доцент Захаріна Оксана Володимирівна;

асистент Пугачова Настасія Сергіївна.

Рекомендовано до друку на засіданні кафедри економічної теорії та інтелектуальної власності протокол № 1 від "27" серпня 2024 р.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Мета і завдання написання курсової роботи.....	5
Етапи написання курсової роботи.....	5
Структура, зміст і обсяг курсової роботи.....	7
Вимоги до оформлення курсової роботи.....	9
Правила цитування та посилання на використані джерела.....	10
Вимоги до оформлення літературних джерел.....	10
Вимоги до оформлення додатків.....	11
Критерії оцінювання курсової роботи.....	11
Тематика курсових робіт.....	12
Зразки планів курсових робіт.....	14
Список рекомендованих джерел.....	14
.....Приклади бібліографічного опису літературних джерел.....	15
Додатки	17

ВСТУП

Макроекономіка належить до тих дисциплін, які покликані забезпечити фундаментальну економічну підготовку спеціалістів з економіки та менеджменту. Її *мета* – дати студентам теоретичні знання та найпростіші практичні навички з питань механізму функціонування та розвитку національної економіки. При цьому в центрі уваги перебувають причинно-наслідкові зв'язки в економіці, що відображаються через такі категорії, як сукупний попит і сукупна пропозиція, інфляція, сукупні витрати і валовий внутрішній продукт, зайнятість і безробіття, державний бюджет, платіжний баланс, валютний курс тощо.

Для досягнення цієї мети в процесі викладання дисципліни передбачається розв'язання таких *завдань*:

- ✓ визначення ролі макроекономічної науки в суспільстві, розкриття її об'єкта, предмета та методології;
- ✓ висвітлення системи основних макроекономічних показників та індикаторів макроекономічної нестабільності;
- ✓ розкриття основних положень макроекономічних теорій, на які спирається сучасна макроекономічна наука та господарська практика;
- ✓ розгляд базових моделей економічної рівноваги;
- ✓ розкриття механізму основних складових державної економічної політики: фіскальної, монетарної, зовнішньоторговельної;
- ✓ визначення чинників та розкриття основ моделювання економічного зростання.

Після опанування дисципліни “Макроекономіка” студент повинен:

***Знати** – ключові положення макроекономічних теорій, які лежать в основі макроекономічної науки; систему макроекономічних показників; базові моделі макроекономічної рівноваги; механізм економічної політики, і зокрема фіскальної, монетарної та зовнішньоекономічної політики.*

***Уміти** – обчислювати основні макроекономічні показники; аналізувати макроекономічні результати функціонування та розвитку національної економіки; оцінювати ефективність економічної політики держави.*

Вирішення поставлених завдань зумовлює необхідність розробки нового теоретичного і методологічного забезпечення системної науково-дослідної діяльності студентів, провідне місце у якій займає написання та захист курсових робіт. Курсова робота – це самостійно виконана наукова робота, яка містить дослідження з актуальних макроекономічних проблем.

Курсова робота є підсумковим показником рівня підготовки студентів з даної дисципліни. Вона повинна відображати здібності та можливості студента як особистості і спеціаліста, його здатність до органічного поєднання науково-теоретичних економічних знань з практичною діяльністю. Курсова робота носить науково-практичний, інноваційний характер, відображаючи при цьому сферу наукових або ділових інтересів, які майбутній спеціаліст зможе реалізувати у своїй професійній діяльності.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота покликана показати, як студент володіє методикою і технікою проведення самостійного дослідження, наскільки він уміє аналізувати, узагальнювати і формулювати висновки із результатів дослідження, працювати з інформаційними та літературними джерелами. При оцінці курсової роботи враховується не лише якість самої роботи, характер викладу основних її положень при публічному захисті, але і її оформлення. З метою надання допомоги, а також для здійснення контролю по кожній темі призначається науковий керівник, з яким належить узгоджувати всі питання, пов'язані з підготовкою роботи. Після цього науковим керівником буде складений відгук на курсову роботу.

Процес виконання курсової роботи. Весь процес підготовки й захисту роботи складається з ряду послідовних етапів: вибір теми й узгодження її з науковим керівником; підбір літератури та інформаційних джерел; вивчення вимог до оформлення роботи; вивчення підібраної літератури та інформаційних джерел; написання роботи; розробка тез доповіді для захисту; захист роботи.

Вибір теми курсової роботи. На початку навчального року на кафедрі складається перелік тем, підготовлених науковими керівниками, які ведуть курсові роботи на курсі. Після затвердження переліку тем засіданням кафедри, вони надаються студентам для вибору теми і наукового керівника. Студенту надається право самостійно вибрати тему роботи із затвердженої кафедрою тематики. Крім того, студент може висувати свої ініціативні теми, які узгоджуються з науковим керівником та завідувачем кафедрою. Ці теми повинні відповідати спеціальності та напрямку кваліфікації студента. Практика підготовки робіт показує, що процесу вибору теми в багатьох випадках передують вивчення спеціальної літератури. Необхідний статистичний матеріал необхідно одержати, зокрема зі списку рекомендованих джерел.

При виборі теми студент повинен взяти до уваги:

1. Відповідність теми науковим інтересам студента, як на теперішній час так і у довгостроковому періоді (продовження дослідження з обраної тематики при написання дипломної роботи).

2. Актуальність теми дослідження, зумовлена сучасними тенденціям теорії і практики міжнародних економічних відносин.

3. Наявність літератури та емпіричних даних за обраною темою.

Не допускається виконання роботи з однієї теми двома студентами. Тема може бути однаковою, якщо певна проблема досліджується для різних суб'єктів (країн, компаній, організацій).

ЕТАПИ НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Виконання курсової роботи складається з таких основних етапів:

- 1) визначення напрямку дослідження;
- 2) вибір і затвердження теми та плану курсової роботи;
- 3) проведення досліджень і написання роботи;
- 4) оформлення курсової роботи;
- 5) підготовка до публічного захисту і захист роботи.

Графік виконання курсової роботи затверджується на початку навчального року, контролюється науковим керівником і кафедрою. За порушення графіка студент може бути недопущений до захисту курсової роботи.

1). Визначення напрямку дослідження.

Визначення напрямку дослідження здійснюється виходячи з наукових інтересів студента, тематики наукових досліджень кафедри тощо. Вибираючи напрям дослідження, доцільно користуватися запропонованим переліком тем, проте він не є обов'язковим і може уточнюватись або доповнюватись за бажанням студента та його наукового керівника.

2). Вибір і затвердження теми та плану курсової роботи.

Тема курсової роботи повинна бути актуальною, мати теоретичне і прикладне значення, відповідати сучасному стану та перспективам розвитку економічної науки і господарської практики.

Обираючи тему, слід урахувати її актуальність, можливість одержання відповідних матеріалів (планових, звітних, статистичних), проведення власних спостережень, розрахунків, експериментів, наявність літературних джерел, власні напрацювання.

Обов'язковою вимогою до курсової роботи є її корисність і практична цінність.

Обов'язками наукових керівників є:

- ✓ консультування студентів з питань вибору теми роботи, розробки її плану, добору спеціальної літератури, підготовки окремих розділів;
- ✓ контроль за дотриманням студентом регламенту підготовки курсової роботи;
- ✓ контроль якості курсової роботи;
- ✓ підготовка рецензії на курсову роботу з ґрунтовною характеристикою її якості відповідно до структури критеріїв оцінки.

План курсової роботи повинен відповідати темі дослідження, мати чітку логіку поєднання теоретико-методичної, аналітичної та конструктивної частин. При розробці та обговоренні плану дослідження необхідно скласти поетапний календарний план написання курсової роботи згідно із затвердженим на кафедрі регламентом. Невиконання графіка та систематичне відхилення від регламенту є підставою для недопущення студента до захисту курсової роботи.

3). Проведення досліджень і написання роботи.

Головним завданням цього етапу є написання тексту курсової роботи відповідно до затверджених теми та плану. Студент має ґрунтовно ознайомитись з теоретичними засадами обраної проблематики, на підставі аналізу літературних джерел узагальнити існуючі підходи та обґрунтувати методичний фундамент своїх досліджень. За допомогою цього інструментарію та загальновідомих сучасних прийомів і методів аналізу проводиться діагностика об'єкта дослідження під кутом зору обраної теми та визначаються наявні проблеми і причини їх виникнення. Це, у свою чергу, є основою для розробки і обґрунтування альтернативних пропозицій щодо усунення проблем і визначення найбільш доцільного способу їх вирішення.

4). Підготовка до захисту курсової роботи.

Згідно з регламентом студент зобов'язаний подавати курсову роботу науковому керівникові на першу перевірку частинами у встановлені строки. Після завершення написання роботи студент подає курсову роботу науковому керівникові для одержання від нього письмового відгуку з оцінкою дослідження.

У разі невідповідності роботи вимогам даних рекомендацій науковий керівник може не допустити студента до захисту роботи. Рішення керівника щодо недопущення студента до захисту має бути затверджене на засіданні кафедри.

Якщо студент допущений до захисту курсової роботи, науковий керівник видає йому рецензію, яка має містити ґрунтовний аналіз і диференційовану оцінку якості курсової роботи.

5). Порядок захисту курсової роботи.

Порядок захисту курсової роботи встановлюється кафедрою. Студент готує до захисту доповідь та ілюстративний матеріал (таблиці, графіки, діаграми, рисунки). Час виступу не повинен перевищувати 10 хвилин, має бути стислим, конкретним, з використанням ілюстративного матеріалу: плакатів, роздаткового матеріалу (набору таблиць, графіків, діаграм, схем або відповідних слайдів). Головне призначення таких додатків – детально та наочно проілюструвати ті чи інші твердження автора, тому необхідно вчасно посилатися на відповідний матеріал. У разі використання слайдів треба переконатися у наявності проектора, екрана, можливості затемнення, доступних джерел електричного струму та пам'ятати про специфіку підготовки та застосування цього методу презентації.

Захист роботи розпочинається з доповіді, в якій студент має розкрити:

- актуальність теми;
- структуру роботи;
- об'єкт дослідження;
- висновки за результатами дослідження, зміст запропонованих заходів та обґрунтування їх ефективності (рекомендується витратити не менше 70 % часу, відведеного для доповіді).

Під час доповіді слід звертатися до ілюстративного матеріалу, коротко пояснюючи його зміст. На захисті студент може отримати запитання з метою визначення рівня його спеціальної підготовки та ерудиції.

Після відповіді на запитання слово надається рецензенту або зачитується його рецензія. На зауваження рецензента випускник повинен дати аргументовану відповідь. Після цього слово надається науковому керівникові для характеристики й оцінки роботи.

Студенти, які одержали під час захисту незадовільні оцінки, відраховуються з університету, отримуючи академічну довідку. До повторного захисту курсова робота може бути подана протягом трьох років після закінчення навчання в університеті. Після захисту курсова робота передається на зберігання в архів університету.

СТРУКТУРА, ЗМІСТ І ОБСЯГ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота як оригінальне теоретично-прикладне дослідження повинна мати певну логіку побудови, послідовність і завершеність. Загальний обсяг курсової роботи має бути близько 50 сторінок друкованого тексту, не враховуючи список літератури і додатки.

Мова курсової роботи – державна, стиль – науковий, чіткий, без орфографічних і синтаксичних помилок.

Рекомендується така **структура курсової роботи**:

- ✓ зміст (план) роботи;
- ✓ вступ;
- ✓ перший (теоретичний) розділ;
- ✓ другий (аналітичний) розділ;
- ✓ третій (конструктивний, проектний) розділ;
- ✓ висновки (кінцева частина);
- ✓ література;
- ✓ додатки.

Зміст або план курсової роботи може займати 1–1,5 сторінки. В ньому записуються назви всіх розділів і підрозділів (параграфів) із зазначенням початкових сторінок. План роботи має відображати суть проблеми, її складність та логіку дослідження. План курсової роботи повинен бути складним, складатися з 2-3 розділів із виділенням підрозділів (параграфів). Назви розділів і підрозділів повинні бути стислими і зрозумілими, літературно грамотними, тісно пов'язаними з назвою роботи, але не повторювати її.

У **вступі** (2-3 сторінки) варто розкрити актуальність теми, визначити мету, основні завдання роботи, визначити об'єкт і предмет, структуру, інформаційну базу дослідження.

Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими розв'язаннями проблеми (наукової задачі) обґрунтовують актуальність і доцільність роботи. Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Досить кількома реченнями висловити головне – сутність проблеми або наукового завдання. Від доказу актуальності обраної теми доцільно перейти до формулювання мети роботи. Мета – це уявний, ідеальний образ, що передбачає результати діяльності, кінцевий підсумок роботи. Ціль роботи повинна полягати в рішенні проблемної ситуації шляхом її аналізу й знаходженні нових закономірностей між економічними явищами. Правильна постановка мети – процес не менш важливий, ніж формулювання висновків. Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для вивчення. Предмет дослідження міститься в межах об'єкта. Об'єкт і предмет

дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага студента, оскільки предмет дослідження визначає тему роботи, яка визначається на титульному аркуші як її назва.

При написанні **основної частини роботи** важливо чітко дотримуватися плану. Традиційно, **перший розділ** (до 15 сторінок) присвячується теоретичному обґрунтуванню теми дослідження. Тут слід показати економічний зміст теми дослідження, виділити проблемні та дискусійні питання, проаналізувати нормативно-правові та законодавчі акти, що врегульовують досліджувані питання. Важливе місце в даному розділі посідає викладення методик аналізу визначених проблем, які будуть використовуватись у наступних частинах роботи. Автор має продемонструвати свою обізнаність з методами аналізу і на основі їх критичного огляду обґрунтувати вибір найпридатнішого для обраного напряму дослідження. Перший розділ курсової роботи складається з 2-3-х параграфів.

У **другому розділі** курсової роботи (до 15 сторінок) студент повинен виконати ґрунтовний аналіз фактичного стану досліджуваної проблеми. У цьому розділі можна виділити 2-3 відносно самостійних підрозділи, що містять аналіз і оцінку конкретних сфер діяльності об'єкта дослідження. Розділ повинен бути максимально насиченим фактичною інформацією (таблиці, графіки, діаграми, схеми), що відображають реальний стан економіки країни за останніх 3 роки. Слід чітко розмежувати джерела походження використаної при аналізі інформації: що запозичене з літератури, що одержано з документів організації, а які дані здобуті шляхом власних спостережень, експериментів, розрахунків, соціологічних опитувань тощо. Розділ завершується оцінкою одержаних результатів.

Третій розділ (до 15 сторінок) має містити обґрунтовані пропозиції студента, спрямовані на досягнення мети, поставленої у вступі. Структурно розділ має містити 2-3 параграфи. Характер і зміст заходів, що пропонуються, повинні базуватися на аналізі, проведеному в другому розділі курсової роботи. Однією з ознак високої якості курсової роботи є застосування економіко-математичних методів як під час аналізу, так і при обґрунтуванні запропонованих заходів.

Висновки (2-3 сторінки) є завершальною частиною курсової роботи. Висновок повинен логічно завершувати проведені міркування і являти собою абстрактне вираження якої-небудь стійкої закономірності між явищами. Аргументами, що обґрунтовують висновки, використовують посилання на праці вітчизняних і закордонних економістів, нормативні документи, логічні міркування, результати обробки статистичних даних. Зазвичай висновки починаються оборотом «таким чином,...» або «отже...», потім формулюється зміст самих висновків.

Висновки повинні бути короткими, конкретними і впливати з викладеного матеріалу. При аналізі висновків необхідно дотримувати наступних правил. По-перше, висновки повинні бути нетривіальними. По-друге, в якості висновків варто формулювати отримані в даному підрозділі кінцеві результати, а не проміжні. По-третє, при формулюванні висновків недоцільно приводити положення, які не є важливими для викладу наступного матеріалу й не впливають із мети роботи. По-четверте, висновок не можна підмінювати декларацією про результати проробленої роботи («розглянуто», «проаналізовано», «вивчено» і т.д.). По-п'яте, висновки повинні бути короткими й у стислому виді містити пророблені в ході написання параграфа або питання міркування.

У процесі роботи доцільно перевіряти вірність одержуваних результатів шляхом проведення виступів на семінарських заняттях, конференціях, шляхом обговорення сформульованих пропозицій із практичними працівниками.

Література включає складений за чинними правилами перелік використаних літературних джерел.

У **додатки** виносяться громіздкі таблиці допоміжного характеру, блок-схеми, зразки форм таблиць тощо.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота має бути виконана і оформлена з додержанням усіх технічних вимог до наукових робіт. Текст роботи має бути набраний на комп'ютері на одному боці аркуша білого паперу формату А4. Шрифт Times New Roman, 14 пт, через 1,5 інтервали.

Текст розміщується на сторінці, яка обмежується полями: лівим – не менше ніж 20 мм, правим – не менше ніж 10 мм, верхнім – не менше ніж 20 мм, нижнім – не менше ніж 20 мм. Відстань між заголовком і текстом має бути в межах 15-20 мм.

Курсова робота починається з титульного аркуша, який виконується за формою.

За титульним аркушем розміщують послідовно:

- зміст роботи,
- вступ,
- основні розділи роботи,
- висновки,
- література,
- додатки.

У змісті зазначають початкові сторінки кожного розділу і підрозділу. Назви розділів і підрозділів у змісті й тексті мають бути однаковими.

Вступ, кожний розділ, висновки і список літератури починаються з нової сторінки, а наступний підрозділ – одразу після закінчення попереднього.

Розділи, підрозділи слід нумерувати арабськими цифрами та друкувати з абзацним відступом.

Розділи повинні мати порядкову нумерацію в межах усього тексту за винятком додатків (1, 2, 3 і т. ін.).

Номер підрозділу або параграфу включає номер розділу і порядковий номер підрозділу або пункту, відокремлені крапкою (1.1, 1.2 і т. ін.).

Розділи, параграфи повинні мати заголовки, що чітко й коротко відображають їхній зміст.

Заголовки розділів слід друкувати по центру, параграфів – з абзацним відступом з великої літери без крапки в кінці та без підкреслень.

Перенесення слів у заголовку розділу не допускається. За використання набірних друкарських форм заголовки розділів і підрозділів слід виділяти напівжирним шрифтом.

Таблиці при написанні робіт застосовують для уточнення та зручності порівнювання показників. Таблицю слід розташовувати безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. Назва таблиці має точно і стисло відобразити її зміст. Назву слід розміщувати посередині над першою частиною таблиці, над іншими частинами таблиці пишуть “Продовження таблиці ___” з зазначенням номера таблиці.

Таблиці (за винятком таблиць у додатках) слід нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу. Номер таблиці складається з номеру розділу і порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою, наприклад, “Таблиця 2.1” – перша таблиця другого розділу.

Таблиці кожного додатка позначають окремою нумерацією арабськими цифрами з додаванням перед цифрою позначення додатка.

На всі таблиці мають бути посилання в тексті, які складаються зі слова «таблиця» із зазначенням її номера.

Заголовки стовпців і рядків таблиці слід друкувати з великої літери. У кінці заголовків таблиць крапки не ставлять, заголовки і підзаголовки стовпців друкують в однині.

Таблиці ліворуч, праворуч і знизу, як правило, обмежують лініями.

Графічний матеріал – рисунки (схеми, діаграми і т. ін.) розміщують у роботі для встановлення властивостей або характеристик об'єкта, а також для кращого розуміння тексту. На графічний матеріал мають бути посилання в тексті курсової роботи.

Графічний матеріал треба розмістити безпосередньо після тексту, в якому про нього згадується вперше, або на наступній сторінці, а за необхідності – у додатку.

За наявності у курсовій роботі таблиць, що доповнюють графічний матеріал, таблиці слід розміщувати після графічного матеріалу.

Графічний матеріал може мати тематичну назву, яку розміщують під ним.

За необхідності під графічним матеріалом розміщують пояснювальні дані. Слово «рисунок» і назву подають після пояснювальних даних.

Графічний матеріал (за винятком графічного матеріалу додатків) слід нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу. Номер рисунка складається з номерів розділу та порядкового номера рисунка, відокремлених крапкою (Рис. 1.1).

Рисунок (діаграму, схему і т. ін.), як правило, слід виконувати на одній сторінці. Якщо рисунок не вміщується на одній сторінці, дозволяється переносити його на інші сторінки. При цьому тематичну назву розміщують на першій сторінці, пояснювальні дані – на кожній сторінці і під ними друкують «Рис. ..., аркуш ...», якщо є кілька рисунків, і «Рис. 1, аркуш...», якщо є один рисунок.

Формули, за винятком тих, які є в додатках, мають нумеруватися арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу, які друкують на рівні формули праворуч у круглих дужках.

Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули, відокремлених крапкою. *Приклад:* (3.1), (3.3).

Посилання в тексті на порядкові номери формули дають у дужках. *Приклад:*...у формулі (1.1).

У формулі як символи фізичних величин слід застосовувати позначення, встановлені відповідними стандартами або іншими документами.

Пояснення символів і числових коефіцієнтів, що входять до формули, якщо вони не пояснювалися в тексті, мають бути наведені безпосередньо під формулою.

Пояснення кожного символу слід давати з нового рядка в тій послідовності, в якій символи наведено у формулі. Перший рядок пояснення має починатися словом «де» без двокрапки.

Формули, що подаються одна за одною і не розділені текстом, відокремлюють комою.

ПРАВИЛА ЦИТУВАННЯ ТА ПОСИЛАННЯ НА ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

При написанні курсової роботи студент повинен давати посилання на джерела, матеріали з яких наводяться у роботі, або за допомогою яких розробляються проблеми, задачі, питання, вивченню яких присвячена курсова робота. Такі посилання дають змогу відшукати документи і перевірити достовірність відомостей про цитування документа, дають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг. Посилатися слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тому разі, коли в них є матеріал, який не включено до останнього видання.

Якщо використовують відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на яке дано посилання у курсовій роботі.

Посилання додаються одразу після закінчення цитати у квадратних дужках, де вказується порядковий номер джерела у списку літератури та відповідна сторінка джерела (наприклад [4, с. 35]).

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

Список використаних джерел слід розміщувати одним із таких способів: у порядку появи посилань у тексті (найбільш зручний для користування і рекомендований при написанні курсових робіт), в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків, у

хронологічному порядку. Бібліографічний опис джерел складають відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи. Приклад оформлення списку джерел наводиться у додатку.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ДОДАТКІВ

Матеріал, що доповнює положення дипломної роботи, допускається розміщувати в додатках. Додатками можуть бути: графічний матеріал, таблиці великого формату, розрахунки, опис алгоритмів і програм задач, що розв'язуються в електронних програмах і т. ін. Додатки можуть бути обов'язковими та інформаційними. Інформаційні додатки можуть бути рекомендованого або довідкового характеру. Додатки позначають великими літерами української абетки, починаючи з А, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь. Після слова «Додаток» друкують літеру, що позначає його послідовність. Допускається позначення додатків літерами латинської абетки, за винятком літер І та О.

У разі повного використання літер української та латинської абеток допускається позначення додатків арабськими цифрами. Якщо у дипломній роботі один додаток, то він позначається «Додаток А».

Кожний додаток слід починати з нової сторінки із зазначенням у верхньому правому кутку сторінки слова «Додаток» з його позначенням. Додаток повинен мати заголовок, який друкують симетрично відносно тексту з великої літери окремим рядком.

Текст кожного додатка за необхідності може бути поділений на розділи, підрозділи, пункти, підпункти. Запозичена з літературних чи статистичних джерел інформація (формули, таблиці, схеми, графіки, висновки тощо) потребує обов'язкових посилань (у квадратних дужках) на порядковий номер джерела у списку використаної літератури та номери сторінок, з яких узято інформацію. При оформленні додатків на окремому аркуші друкують великими літерами слово «ДОДАТКИ».

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

У процесі визначення оцінки враховується низка важливих показників якості курсової роботи:

Змістовні аспекти роботи:

- актуальність обраної теми дослідження;
- спрямованість роботи на розробку реальних практичних рекомендацій;
- відповідність логічної побудови роботи поставленим цілям і завданням;
- широта й адекватність методологічного та діагностичного апарату;
- наявність альтернативних підходів до вирішення визначених проблем;
- рівень обґрунтування запропонованих рішень;
- ступінь самостійності проведення дослідження;
- розвиненість мови викладення роботи та її загальне оформлення.

Якість захисту роботи:

- уміння стисло, послідовно й чітко викласти сутність і результати дослідження;
- здатність аргументовано захищати свої пропозиції, думки, погляди;
- загальний рівень підготовки студента;
- володіння культурою презентації.

Комісія оцінює захист курсової роботи на основі системи ECTS і чотирьох бальної системи. Береться до уваги оцінка, рекомендована науковим керівником.

Відмінно (90-100). Тема курсової роботи розкрита творчо, здійснено емпіричне обґрунтування взаємозв'язків об'єкта дослідження, надані рекомендації щодо вирішення окремих проблем практичної ситуації. Робота виконана самостійно, були враховані всі зауваження і побажання наукового керівника. Графік написання курсової роботи дотримано, а якщо ні, надані необхідні пояснення завідувачу кафедри у письмовому виді. Проведено

аналіз емпіричного матеріалу за допомогою методів математичного моделювання економічних процесів. Доповідь студента і відповіді на запитання при прилюдному захисті були логічними, послідовним та аргументованими. Оформлення роботи виконано з урахуванням всіх вимог.

Добре (74-89). Тема курсової розкрита достатньо повно, розділи логічно пов'язані, висновки аргументовано та підкріплено емпіричним матеріалом. Проте є певні недоліки, аргументи є поверховими або базуються на застарілих даних, автор мало використовує першоджерела. Відповіді на запитання членів комісії є в основному правильними. Робота у більшості відповідає вимогам.

Задовільно (60-73). Тема курсової роботи в основному розкрита, проте мають недоліки змістовного характеру: нечітко сформульована мета роботи, зроблені висновки не відповідають поставленим завданням. В аналітичній частині є надлишок елементів описовості, добір інформаційних матеріалів не завжди обґрунтований, пропозиції та рекомендації обґрунтовані непереконливо. Відповіді на запитання членів комісії частково правильні або неповні. Робота виконана у неналежний термін без поважних причин. Є зауваження щодо оформлення роботи.

Незадовільно (35-59). Висновки не відповідають меті курсової роботи. Розділи погано пов'язані між собою, предмет дослідження відмінний у різних розділах. Відсутні сучасні джерела наукової і статистичної інформації. Аналіз виконаний поверхово, переважає описовість, запропоновані заходи випадкові і не впливають з аналізу. Існує обґрунтована підозра щодо плагіату у підготовленій роботі. Погане оформлення роботи. Відповіді на запитання комісії неточні або неповні.

До захисту не допускається курсова робота:

- подана науковому керівникові на перевірку або на будь-який подальший етап проходження з порушенням строків, установлених регламентом;
- написана на тему, яка своєчасно не була затверджена наказом по університету;
- виконана несамотійно;
- структура не відповідає вимогам;
- відсутнє економічне обґрунтування пропонованих заходів;
- не опрацьована у тверду палітурку, недбало оформлена.

ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

1. Економічне вчення Дж. М. Кейнса і його внесок у розвиток макроекономіки.
2. Характеристика демографічної ситуації в Україні.
3. Економічна криза: передумови та наслідки.
4. Інвестиції та шляхи їх залучення в Україну.
5. Антимонопольна політика України: шляхи та перспективи розв'язання.
6. Характеристика грошової системи, шляхи її становлення та розвитку.
7. Проблеми формування змішаної економічної системи в Україні.
8. Науково-технічний прогрес – передумова розвитку продуктивних сил країни й регіонів.
9. Аналіз інвестиційного середовища в Україні.
10. Фіскальна система: принципи оподаткування.
11. Принципи економічної динаміки: економічне зростання і його типи.
12. Центральний банк та його роль у здійсненні грошово-кредитної політики.
13. Макроекономіка в системі економічних наук.
14. Об'єкти та цілі макроекономічного регулювання.
15. Проблеми макроекономічного регулювання економіки України.
16. Макроекономічна рівновага та механізм її забезпечення в умовах ринку.
17. Система національних рахунків та її використання в Україні.
18. Оцінка рівня життя населення: порівняльний аналіз для України.
19. Методи обчислення ВВП.

20. Аналіз динаміки основних макроекономічних показників в Україні.
21. Зайнятість робочої сили та безробіття.
22. Ефективність економічної політики держави.
23. Відтворення трудових ресурсів.
24. Нециклічні коливання економіки: системні кризи.
25. Проблеми зайнятості та відтворення робочої сили в Україні.
26. Безробіття: сутність, види та шляхи подолання.
27. Нові макроекономічні показники: індекс людського розвитку (ІЛР); індекс економічної свободи (ІЕС); рівень глобалізації (РГ).
28. Стан та концепції балансування державного бюджету.
29. Природний рівень безробіття і фактори, що його визначають.
30. Особливості формування ринку праці в адміністративній області (на вибір студента).
31. Теорія та практика державного регулювання зайнятості населення в Україні.
32. Грошово-кредитний ринок України та перспективи його розвитку.
33. Державний борг та його вплив на національну економіку.
34. Грошова маса і швидкість грошей в обігу.
35. Грошові системи та форми взаємозв'язку між валютними системами.
36. Класична кількісна теорія грошей.
37. Інфляційні очікування: суть, причини виникнення та способи боротьби.
38. Природа інфляції та її соціально-економічні наслідки.
39. Інфляція та антиінфляційна політика України.
40. Інфляція, гроші і фіскальний аспект.
41. Споживання та заощадження, як головна економічна роль домогосподарств в кругообігу «доходи-витрати».
42. Державне регулювання економіки.
43. Економічна роль держави в ринковій економіці.
44. Науково-технічна революція та її роль в економічному прогресі.
45. Теорія державного регулювання Д.Кейнса та її роль в економічній науці та економічній політиці.
46. Фіскальна політика держави.
47. Валютно-кредитне регулювання інвестиційних процесів.
48. Вплив міжнародної мобільності капіталу на результативність макроекономічної політики.
49. Податкова система та інфляція.
50. Модель економічного зростання Солоу та перспективи для України.
51. Аналіз державного регулювання доходів.
52. Бюджетна система України.
53. Бюджетний дефіцит.
54. Бюджетно-податкова політика та аналіз державного бюджету.
55. Державне антициклічне регулювання.
56. Основні глобальні проблеми сучасного світу.
57. Платіжний баланс, його структура і регулювання.

ЗРАЗОК ПЛАНУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

на тему: «**Макроекономічна рівновага та механізм її забезпечення в умовах ринку**»

ЗМІСТ

ВСТУП

**РОЗДІЛ 1. СУКУПНИЙ ПОПИТ, СУКУПНА ПРОПОЗИЦІЯ ТА ЇХ
ВЗАЄМОДІЯ В УМОВАХ РИНКУ**

1.1. Суть сукупного попиту і фактори, що на нього впливають

1.2. Суть сукупної пропозиції і фактори, що на неї впливають

1.3. Балансування попиту і пропозиції на макрорівні

**РОЗДІЛ 2. МАКРОЕКОНОМІЧНА РІВНОВАГА ТА ЗАСОБИ ЇЇ
ДОТРИМАННЯ В УМОВАХ РИНКУ**

2.1. Класична модель макроекономічної рівноваги

2.2. Кейнсіанська модель макроекономічної рівноваги

2.3. Механізм рівноваги на товарному і грошовому ринках(модель IS - LM)

**РОЗДІЛ 3. МАКРОЕКОНОМІЧНА РІВНОВАГА ЯК НЕОБХІДНА УМОВА
СТАБІЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ**

3.1. Причини макроекономічної нестабільності в Україні

3.2. Сукупний попит та сукупна пропозиція в Україні та їх динаміка

3.3. Основні напрями стабілізації економіки України для досягнення
макроекономічної рівноваги

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Агапова Т.А., Серегина С.Ф. Макрозкономика. - М.: Дело и Сервис, 2000. -416 с.
2. Базичевич В., Базилевич К., Баластрик Л. Макроекономіка - К.: Знання, 2004. - 828 с.
3. Макрозкономика / Гальперин В. М. и др. - СПб: Зкон. школа, 1994. -398 с.
4. Долай З. Макрозкономика. - СПб: Зкон. школа, 1994. - 405 с.
5. Дорнбуш Р., Фішер С. Макроекономіка. - К.: Основи, 1996. - 809 с.
6. Кгпнс Дж. Общая теория занятости, процента и денег. - М.: Гелиос, 1999. -352 с.
7. Кулішов В. В. Макроекономіка (основи теорії і практики). - Львів: Магнолія плюс, 2004. - 252 с.
8. Н.Макконнелл К., Брю С. Макроекономіка. - Львів: Просвіта, 1997. - 672 с.
9. Маяків Г. Макроекономіка. - К.: Основи, 2000. - 588 с.
9. Мікроекономіка і макроекономіка // За ред. С. К. Будаговської. - К.: Основи, 1998. - 518с.
10. Мішкін С. Ф. Економіка грошей, банківської справи і фінансових ринків. - К.: Основи, 1998. - 964 с.
11. Моторик Р. М., Моторика Г. М. Система національних рахунків. - К.: КНЕУ, 2001. - 336 с.
12. Найденеє В. С, Стенковский А. 10. Инфляция и монетарнім. Уроки антикризисной политики. - К.: ОАО БЦКФ, 2003. - 349 с.
13. Панчишин С. Макроекономіка. - К.: Либідь, 2001. - 614 с.
14. Радіонова І. Ф. Макроекономіка (теорія та політика). - К.: Таксон, 2004. - 346 с.
15. Роль держави у довгостроковому економічному зростанні // За ред. Б. Є. Квасшока. - Київ; Харків, 2003. - 423 с.
16. Савченко А, Г. Макроекономічна політика. - К.: КНЕУ, 2001. - 166 с.
17. Савченко А. Г. Макроекономіка. - К.: КНЕУ, 2005. - 442 с.
18. Сакс Д., Ларрен Б, Макрозкономика. Глобальний підход. - М.: Дело, 1996. -847 с.

19. Семюелс Он П., Нордгауз В. Макроекономіка. — К.: Основи, 1995. -574 с.
20. Система регуляторів перехідної економіки / За ред. В.І.Кононенка. - К.: 1999. - 332 с
21. Словник сучасної економіки Макміллана. - К.: Артек, лю. 605 с.
- 23 Стельмах В. С. та ін. Грошово-кредитна політика в Україні. - К.: Знання, 2003. - 421 с.
- 24 Тітьоико О. М. Система макроекономічного рахівництва. - К. КНЕУ, 2002. - 188 с.
- 25 Економіка України: стратегія і політика довгострокового розвитку // За ред. Гейця. - К.: Фенікс, 2003 - 960 с.
- 26 Экономико-математический энциклопедический словарь. - М.: Большая Рос. энциклопедия, 2003. - 687 с.
- 27 Ющко В., Лисицький В. Гроші: розвиток попиту та пропозиції в Україні. - К.: Скарби, 2000. - 335 с.

ПРИКЛАДИ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

Книги:

Один автор

1. Коренівський Д.Г. Дестабілізуючий ефект параметричного білого шуму в неперервних та дискретних динамічних системах / Коренівський Д.Г. — К.: Ін-т математики, 2006. — 111 с. — (Математика та її застосування) (Праці / Ін-т математики НАН України; т. 59).
2. Матюх Н.Д. Що дорожче срібла-золота / Наталія Дмитрівна Матюх. — К.: Асамблея діл. кіл : Ін-т соц. іміджмейкінгу, 2006. — 311 с. — (Ювеліри України; т. 1).

Два автори

1. Матяш І.Б. Діяльність Надзвичайної дипломатичної місії УНР в Угорщині: історія, спогади, арх. док. / І.Матяш, Ю.Мушка. — К.: Києво-Могилян. акад., 2005. — 397 с. — (Бібліотека наукового щорічника "Україна дипломатична"; вип. 1).
2. Ромовська З.В. Сімейне законодавство України / З.В. Ромовська, Ю.В. Черняк. — К.: Прецедент, 2006. — 93 с. — (Юридична бібліотека. Бібліотека адвоката) (Матеріали до складання кваліфікаційних іспитів для отримання Свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю ; вип. 11).

Три автори

1. Акофф Р.Л. Идеализированное проектирование: как предотвратить завтрашний кризис сегодня. Создание будущего организации / Акофф Р.Л., Магидсон Д., Эддисон Г. Д. ; пер. с англ. Ф.П. Тарасенко. — Днепропетровск : Баланс Бизнес Букс, 2007. — XLIII, 265 с.

Чотири автори

1. Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / [Вітвіцький В.В., Кисляченко М.Ф., Лобастов І.В., Нечипорук А.А.]. — К.: НДІ "Укragропромпродуктивність", 2006. — 106 с. — (Бібліотека спеціаліста АПК. Економічні нормативи).
2. Механізація переробної галузі агропромислового комплексу: [підруч. для учнів проф.-техн. навч. закл.] / О.В. Гвоздев, Ф.Ю. Ялпачик, Ю.П. Рогач, М.М. Сердюк. — К.: Вища освіта, 2006. — 478 с. — (ПТО: Професійно-технічна освіта).

П'ять і більше авторів

1. Психология менеджмента / [Власов П.К., Липницький А.В., Луцихина И.М. и др.]; под ред. Г.С. Никифорова. — [3-е изд.]. — Х.: Гуманитар. центр, 2007. — 510 с.

Багатотомний документ

1. Межгосударственные стандарты: каталог в 6 т. / [сост. Ковалева И.В., Рубцова Е. Ю.; ред. Иванов В.Л.]. — Львов: НТЦ "Леонорм-Стандарт", 2005 — (Серия "Нормативная база предприятия"). Т. 1 — 2005.— 277 с. 21.
2. Кучерявенко Н.П. Курс налогового права: Особенная часть: в 6 т. / Н.П. Кучерявенко.— Х:Право, 2002— Т. 4: Косвенные налоги. — 2007. — 534 с.

3. Бондаренко В.Г. Теорія ймовірностей і математична статистика. 4.1 / В.Г. Бондаренко, І.Ю. Канівська, С.М. Парамонова. – К.: НТУУ "КПІ", 2006. – 125 с.

Матеріали конференцій, з'їздів

1. Економіка, менеджмент, освіта в системі реформування агропромислового комплексу: матеріали Всеукр. конф. молодих учених-аграрників ["Молодь України і аграрна реформа"], (Харків, 11–13 жовт. 2000 р.) / М-во аграр. політики, Харк. держ. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. – Х.: Харк. держ. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва, 2000. – 167 с.

2. Матеріали ІХ з'їзду Асоціації українських банків, 30 червня 2000 р. інформ. бюл. – К.: Асоц. укр. банків, 2000. – 117 с. – (Спецвип.: 10 років АУБ).

3. Ризикологія в економіці та підприємстві: зб. наук, праць за матеріалами міжнар. наук.-практ. конф., 27-28 берез. 2001 р. / М-во освіти і науки України, Держ податк. адмін. України. – К.: КНЕУ: Акад. ДПС України, 2001. – 452 с.

Словники

1. Географія: словник-довідник / [авт.-уклад. Ципін В. П.]. – Х.: Халімон, 2006. – 175 с.

2. Європейський Союз: словник-довідник / [ред.-упоряд. М. Марченко]. – 2-ге вид., оновл. – К.: К.І.С., 2006. – 138 с.

Законодавчі та нормативні документи

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. – К.: Атіка, 2003. – 208 с. 2. Про авторське право і суміжні права: Закон України в ред. Від 11.07.01 // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 32. – Ст. 1450.

Стандарти

1. Графічні символи, що їх використовують на устаткуванні. Показчик та огляд (ISO 7000:2004, IDT) : ДСТУ ISO 7000:2004. – [Чинний від 2006-01-01]. – К.: Держспоживстандарт України, 2006. – IV, 231 с. – (Національний стандарт України).

Дисертації

1. Барна М.Ю. Конкурентне середовище роздрібних торговельних підприємств: механізми і шляхи розвитку: дис... канд. екон. наук: 08.00.04 / Барна Марта Юріївна. – Л., 2008. – 187 с.

Автореферати дисертацій

1. Атаманюк Ю. А. Формування валютно-фінансових відносин України з Європейським Союзом: автореф. дис...канд. екон. наук: 08.00.02 / Атаманюк Юрій Анатолійович. – К., 2008. – 20 с.

Частина книги, періодичного видання

1. Валова І. Нові принципи угоди Базель II / І. Валова; пер. з англ. Н.М. Середи // Банки та банківські системи. – 2007. – Т. 2, № 2. – С. 13-20.

2. Омельченко Е.В. Анализ инвестиционных проектов в программах реструктуризации предприятий / Е.В. Омельченко, В.В. Шеметов // Финансовый бизнес. – 2002. – № 3. – С. 46-50.

Електронні ресурси

1. Розподіл населення найбільш численних національностей за статтю та віком, шлюбним станом, мовними ознаками та рівнем освіти [Електронний ресурс]: за даними Всеукр. перепису населення 2001 р. / Держ. ком. статистики України; ред. О. Г. Осауленко. – К.: CD-вид-во "Інфодиск", 2004. – 1 електрон, опт. диск (CD-ROM) : кольор.; 12 см. – (Всеукр. перепис населення, 2001). – Систем, вимоги: Pentium-266; 32 Mb RAM; CD-ROM Windows 98/2000/NT/XP. – Назва з титул, екрану.

2. Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі та освіті: (підсумки 10-ї Міжнар. конф. „Крим-2003“) [Електронний ресурс] / Л.Й. Костенко, А.О. Чекмарьов, А.Г. Бровкін, І.А. Павлуша // Бібліотечний вісник – 2003. – № 4. – С. 43. – Режим доступу до журн.: <http://www.nbuv.gov.ua/articles/2003/03klinko.htm>.

Зразок форми рецензії

**РЕЦЕНЗІЯ
на курсову роботу**

студента _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

(назва теми)

1. Актуальність теми

2. Якість проведеного аналізу проблеми

3. Практична цінність висновків і рекомендацій

4. Наявність недоліків

6. Загальний висновок і оцінка курсової роботи

Рецензент

(посада, місце роботи)

_____ (підпис)

(ініціали, прізвище)

Зразок форми титульного аркуша курсової роботи

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Факультет права, публічного управління та
національної безпеки**

**Кафедра економічної теорії, інтелектуальної власності
та публічного управління**

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни «Макроекономіка»
на тему:

“ _____ ”

Виконав: студент групи _____

_____ (прізвище та ініціали)

Науковий керівник:

ЖИТОМИР 20__

ПЕРЕЛІК ІНФОРМАЦІЙНО-СТАТИСТИЧНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Міжнародний валютний фонд – www.imf.org. На цьому сайті у вільному доступі є статистична інформація про основні економічні показники 184 країн світу.
2. Комісія ООН з торгівлі та розвитку – www.unctad.org. На цьому сайті у вільному доступі є статистична інформація про платіжний баланс – експорт, імпорт товарів та послуг, рух прямих, портфельних та інших інвестицій усіх країн-членів ООН.
3. Світова організація торгівлі – www.wto.org. На цьому сайті у вільному доступі є статистична інформація про світову, регіональну та зовнішньоторговельну діяльність 149 країн.
4. Світовий банк – www.worldbank.org. На цьому сайті у вільному доступі є статистична інформація про зовнішньоекономічні зв'язки та заборгованість 145 країн, що розвиваються.
5. Центральне розвідувальне управління США (ЦРУ) – www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/. Цей сайт містить аналітично-статистичну інформацію, соціально-економічні показники та міжнародні торгові та фінансові індикатори 231 країни та території.
6. Організація економічного співробітництва та розвитку www.oecd.org. Цей сайт містить статистичну інформацію, соціально-економічні показники, міжнародні торгові і фінансові індикатори країн-членів ОЕСР та Китаю, Індії, Росії, Бразилії.
7. Азійський банк розвитку – www.adb.org/Countries. Цей сайт містить статистичну інформацію, соціально-економічні показники, міжнародні торгові і фінансові індикатори 44 країн Азії.
8. Євростат – ec.europa.eu/eurostat. Цей сайт містить статистичну інформацію, соціально-економічні показники, міжнародні торгові і фінансові індикатори країн Європейського Союзу та їх партнерів.
9. Перелік Інтернет-адрес Центральних банків усіх країн світу – www.bis.org/cbanks.htm
10. Національний банк України – www.bank.gov.ua. На цьому сайті у вільному доступі є статистична інформація про основні економічні показники діяльності банківської системи України та її платіжний баланс.
11. Державний комітет статистики України – www.ukrstat.gov.ua. На цьому сайті у вільному доступі є статистична інформація про майже усі макроекономічні та галузеві показники економічного розвитку України.
12. Міністерство фінансів України – www.minfin.gov.ua. На цьому сайті у вільному доступі є правова і статистична інформація щодо виконання державного бюджету України, динаміці зовнішнього та внутрішнього боргу країни.